

הרעיון היהודי

לע"נ

שלמה ז"ל בן יהודה הי"ו
ישי ז"ל בן יהודה הי"ו
אחיה ז"ל בן שלום הי"ו
איתן יצחק ז"ל בן ברוך הי"ו
צופיה ז"ל בת מטילדה הי"ו

כ"ך

משיעורי הרב יהודה קרויזר שליט"א
בהוצאת ישיבת "הרעיון היהודי"
רח' שמריה 11 ת.ד. 6918 ירושלים
02-5823540

מנחת סוטה

המביאים	יחיד. ^א
הסיבה	המקנא לאשתו בפני עדים, ואמר לה אל תסתרי עם איש פלוני, ואחר כך הלכה ונסתרה עם אותו האיש בפני שני עדים, אם שהתה עמו כדי טומאה, הרי היא אסורה לבעלה עד שתשתה את מי המרים ותוקרב מנחת סוטה. ^ב
המרכיבים	קמח שעורים. ^ג
מהיכן מביאים	מהארץ או מחוץ לארץ. ^ד
כמות הסולת	עישרון 2,488 סמ"ק – ר"ח נאה. 4,300 סמ"ק – חזו"א. ^ה
סוג השעורים	מביאים שעורים מהארץ או מחוץ לארץ, מתבואה חדשה לאחר הבאת שתי הלחם. אם הביאו את מנחת סוטה מהתבואה החדשה לפני הקרבת מנחת העומר, המנחה פסולה, ואם הביאו את מנחת סוטה אחרי הקרבת מנחת העומר ולפני הקרבת מנחת שתי הלחם, המנחה כשרה. אפשר להביא שעורים גם מתבואה ישנה, ובלבד שיהיו שעורים מובחרים. את השעורים מביאים לכתחילה משדה מובחרת: שמספיקים לה מי גשמים ואינה צריכה תוספת השקיה בידי אדם, שאינה צריכה זיבול, שאין נטועים בה אילנות, ושנזרעת רק כל שנתיים, שבעים יום לפני פסח. ^ו
הכנה	מפרידים את המוץ מהגרעינים, את הסובין והמורסן לא מפרידים אלא טוחנים את גרעיני השעורים כמות שהם עם קליפתם. ^ז
הבאה	מביאים את עישרון הקמח לעזרה בכל כלי שרוצים. ^ח

^א רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ב ה"ד.

^ב רמב"ם סוטה פי"א ה"א-ב.

^ג רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ב ה"ב.

^ד רמב"ם איסורי מזבח פ"ו ה"ט"ו.

^ה רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ב ה"ה.

^ו רמב"ם איסורי מזבח פ"ו ה"י"ב, טו, פ"ז ה"ד, תמידין ומוספין פ"ז ה"י"ז.

^ז סוטה יד. רש"י ד"ה קמח.

^ח רמב"ם סוטה פי"ג ה"י"ב, רק בעזרה מעבירים את הקמח לכפיפה מצרית.

מקדישים את העישרון באמירה ובכך הוא מתקדש בקדושת דמים. ^ט	הקדשה
את העישרון נותנים בכפיפה מצרית שהוא סל העשוי מנצרים של דקל, ונותנים את הכפיפה על ידי האישה. ^ז	נתינה
נותנים את העישרון בכלי שרת ועל ידי כך הוא מתקדש בקדושת הגוף. ^ח	נתינה
במנחת סוטה אין שמן ולבונה. ^ט	שמן ולבונה
אחרי שהשקו את הסוטה ממי המים המרים מניפים את מנחתה בשער ניקנור, הכלי עם המנחה על ידי האישה, הכוהן מניח את ידיו מתחת ידי האישה, ויחד עם האישה מוליך ומביא לצפון דרום מזרח ומערב, מעלה ומוריד. ^י	תנופה
הכוהן מוליך את המנחה אל המזבח, ומגיש את הכלי שבתוכו המנחה אל חודה של קרן דרומית מערבית של המזבח. ^{יא}	הגשה
הכוהן קומץ מהמנחה. ^{יב}	קמיצה
בזמן הקמיצה הכוהן צריך לחשוב לשם שישה דברים: א. לשם מנחה זו. ב. לשם בעל המנחה. ג. שהמנחה להשם ברוך הוא – לכבוד ה' יתברך. ד. שיקטירו לאישים – שכוונתו לשרוף את הקומץ לגמרי על האש. ה. שהקטרתו לריח בלבד – שכוונתו להעלות את ריח שריפת הקומץ מעל המזבח ולא לשרוף את הקומץ בעזרה ואחר כך להעלותו על המזבח. ו. שריח זה נחת רוח לפני ה' – לעשות נחת רוח לה' בזה שנעשה רצונו.^{יג}	מחשבת הכוהן
הקמיצה נעשית בעמידה, בכל מקום בעזרה. הכלי שממנו קומצים יכול להיות בידו השמאלית של הכוהן או על ריצפת העזרה. ^{יד}	עמידת הכוהן
הכוהן מחזיק את כף ידו בצורה מאונכת, כשהצד החיצוני של כף היד כלפי ימינו והצד הפנימי של כף היד כלפי שמאלו. הכוהן מוריד את ידו לתוך המנחה כשהזרת נכנסת ראשונה. כשכל כף היד בתוך המנחה הכוהן מקפל את שלשת אצבעותיו, אצבע, אמה וקמיצה, על כף ידו. כמות הסולת הנמצאת בין אצבעותיו לכף ידו היא שיעור הקמיצה. אחרי כן צריך הכוהן להסיר את הסולת היוצאת החוצה משני צדי אצבעותיו. הסרת העודפים נעשית על ידי האגודל מלמעלה והזרת מלמטה. עבודה זו היא אחת מהעבודות הקשות שבמקדש. לדעת הרמב"ם הכוהן מקפל את ארבעת אצבעותיו על כף ידו.^{טו}	כיצד קומצים

^ט רמב"ם איסורי מזבח פ"ו ה"ה.

^ז רמב"ם סוטה פ"ג ה"י.

^ח רמב"ם סוטה פ"ג ה"יג, פסולי המוקדשין פ"ג ה"יח, כשנתקדש בקדושת הגוף אין לו פדיון, נפסל במגע של טבול יום ומחוסר כיפורים ונפסל בלינה, לשיטת רש"י בזבחים כ: נפסל גם ביוצא, לשיטת תוס' שם נפסל ביוצא רק לאחר קמיצה, רמב"ם איסורי מזבח פ"ו ה"ד-ה, אבות הטומאות פ"א ה"יג.

^ט רמב"ם סוטה פ"ג ה"יג, מעשה הקורבנות פ"ב ה"ז.

^{יא} רמב"ם סוטה פ"ג ה"ט"ו, ליקוטי הלכות למנחות סא: ד"ה הא כיצד.

^{יב} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ב ה"ו, פ"ג ה"יב.

^{יג} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ב ה"ב.

^{יד} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ד ה"יא, תוס' מנחות ב. ד"ה כל וד"ה שלא לשמן.

^{טו} רמב"ם ביאת המקדש פ"ה ה"ט"ז, מעשה הקורבנות פ"ב ה"ב-ה"יג.

^{טז} רמב"ם מעשה הקורבנות פ"ג ה"יג, ליקוטי הלכות למנחות יא, זבח תודה ד"ה הא כיצד.

קמיצה לא נכונה	אם הכוהן הכניס את ראשי אצבעותיו למנחה כשכף ידו כלפי המנחה וקמץ, או שקמץ מהצדדים כגון שנתן את גב ידו על המנחה והוליך את ידו עד שנכנסה המנחה דרך צידו לתוך ידו, או שהכניס את אצבעותיו במנחה וגב ידו כנגד המנחה וקמץ, לא יקטיר, ואם הקטיר הורצה. ^ט
תוספת בקומץ	אם הכוהן הוסיף בקומץ, כגון שהרחיק את אצבעותיו וקמץ, הרי זה פסול. ^ז
כמות הקומץ	הקומץ חייב להיות לפחות בכמות של שני זיתים, פחות מכמות זו הקומץ פסול. ^ח
נתינת הקומץ	הכוהן נותן את הקומץ בכלי שרת ומתכוון לקדשו על ידי נתינתו בכלי הכלי שבו נותנים את הקומץ אסור שיהיה על גבי הקרקע. קומץ שנתנו הכהן בשני כלים אינו קדוש. ^ט
העלאה למזבח	הכוהן מעלה את הקומץ לראש המזבח. ^י
מליחה	מולחים את הקומץ. ^{יא}
הקטרה	נותנים את הקומץ מתוך כלי שרת על האש שבמערכה הגדולה. ^{יב}
אכילת המנחה	לאחר שהקריבו את הקומץ הותרה המנחה באכילה, והיא מתחלקת בין כוהני בית אב של אותו יום. ^{יג}
האוכלים	את המנחה אוכלים כוהנים זכרים, נימולים וטהורים. ^{יד}
מקום וזמן	את המנחה אוכלים בעזרה ביום ההקרבה ובליילה שאחריו עד חצות. ^{טו}
צורת האכילה	הכוהן אוכל את המנחה בצורה הטעימה לו ביותר. אם היה מעט מהמנחה, אוכלים עם המנחה חולין ותרומה כדי שתהיה נאכלת על השובע. אם היה הרבה מהמנחה אין אוכלים עם המנחה חולין או תרומה כדי שלא תהיה נאכלת אכילה גסה. ^{טז}
הברכה	אכילת המנחה מצוות עשה ולכן הכוהן מברך: אשר קדשנו בקדושתו של אהרון וציוונו לאכול מנחה. ^{יז}
מנחת אשת כוהן	במנחת אשת כוהן הקומץ קרב לעצמו והשירים מתפזרים בבית הדרשן. ^{יח}
שבת וטומאה	מנחת סוטה אינה דוחה שבת וטומאה. ^{יט}

^ט רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג הי"ג.

^ז רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג הי"ג.

^ח רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג הי"ד.

^ט רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ב הי"ג, פי"ג הי"ב.

^י רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג הי"ב.

^{יא} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג הי"ב, איסורי מזבח פי"ה הי"א-יב.

^{יב} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ג הי"ב, פסולי המוקדשין פי"א הי"ו.

^{יג} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ד הי"ד, פי"ב הי"ג.

^{יד} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ה הי"ט.

^{טו} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ה הי"ח-ט.

^{טז} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ה הי"א, פי"ב הי"ד.

^{יז} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ה הי"ב, מל"י שם, רמב"ם הלכות תרומות פט"ו הכ"ב, הלכות בכורים פי"א הי"ב, עין במנחת חינוך מצוה קלד, שרק באכילת כזית מקיימים מצוות עשה של אכילת מנחה.

^{יח} רמב"ם מעשה הקורבנות פי"ב הי"ב.

^{יט} רמב"ם ביאת המקדש פי"ד הי"ט.